

Nemzetközi fásítási tudományos konferencia Lipcsében

A Leipzig-Markkleeberg-i Mezőgazdasági Kiállítás erdészeti osztálya, a bernburgi mezőgazdasági főiskola kertészeti intézete, a leipzig K. Marx Egyetem mezőgazdasági fejlesztési intézete és a „Nyártelepítés és Fásítás” központi szocialista egyesület 1965. VI. 14—19-ig Lipcsében nemzetközi fásítási munkaértekezletet szervezett. Az értekezletnek az volt a célja, hogy a KGST államok erdőnkívüli fásítással foglalkozó szakemberei beszéljék meg, milyen jelentősége van a védőfásításoknak a mezőgazdasági termelés biztonsága, a hozamok növelése, a faanyagtermelés fokozása, továbbá a népegészségügy, a tájszépészet és a didaktika szempontjából.

Az egyes államok kiküldöttei referátumban foglaltak állást e kérdéskomplexummal kapcsolatosan és három munkacsoportban (I. tervezési és szervezési, II. ökológiai kérdésekkel és tájkultúrával foglalkozó és III. ökonómiai és technológiai munkacsoport) vitatták meg a részletkérdéseket. A konferencia keretében a jugoszláv, a lengyel, a magyar és az NDK küldöttség a témakörhöz kapcsolódó filmeket és diasorozatokat mutatott be, továbbá az utóbbi években megjelent szakirodalmat ismertették. A két és fél napos tanácskozás után a konferencia résztvevői az NDK déli részén három és fél napos tanulmányúton a védő és meliorációs fásítás gyakorlati problémáit, eredményeit tanulmányozták, továbbá meglátogatták a Leipzig-Markkleeberg-i Mezőgazdasági Kiállítást, a bernburgi mezőgazdasági főiskolát, a wörlitzi parkot és a graupai erdészeti növénynevelési intézetet.

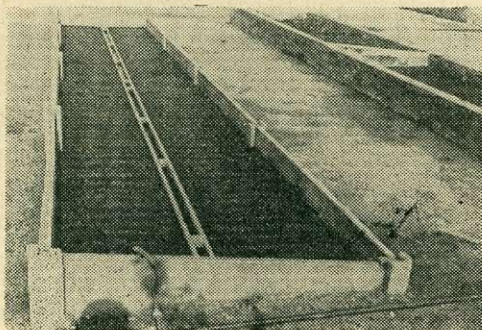
A tanácskozás résztvevői megállapították, hogy a múlt haszonleső törekvései kapitalista gazdasági tájak kialakulásához vezettek. Ezzel szemben a szocialista társadalmi rendnek az a történelmi feladata, hogy a természetes termőhelyi feltételeket megjavítsa, a tartós termőképességet magas szinten megtartsa és azt a közösség javára alakítsa. Egységes volt a vélemény, hogy a fásítási feladatok országonként változnak és nagymértékben függenek az adott ország természeti, gazdasági és társadalmi viszonyaitól. Ezért az egyik éghajlati övben nyert eredményeket beható vizsgálat nélkül nem lehet alkalmazni más éghajlati területeken. Tehát minden országban el kell végezni — egybehangolt metodika szerint — az erdősávok és egyéb fásítások vizsgálatát.

Nagy eredménye a konferenciának a személyes kapcsolatok kiépítése, illetve a meglévők elmélyítése. Az erdőnkívüli fásítás és tájvédelem közös feladatai összekapcsolják a konferencia résztvevőit a kutatás, az oktatás, a gyakorlati tájrendezés területén, kezdve a tervezéstől a megvalósításig, illetve a terület faanyag felhasználásáig.

A konferencia keretében rendezett intézmény-látogatásokkal és tanulmányúttal kapcsolatosan csak néhány, számunkra tanulságos élményt említünk.

1. ábra. A graupai négyéves, 81 klónnal, 4×4 m-es hálózatban négyszeres ismétléssel telepített *Salicetum* részlete. Az előtérben látható magyar fehérfűz klón a második helyen áll

2. ábra. Graupában altalaj öntözéssel szabadföldi ágyásokban végzik a rezgő- és fehérnyár kísérleti vetéseit

A minden várakozást felülmúló *Leipzig-Markkleeberg-i Mezőgazdasági Kiállítás* több mint 100 ha-os, kertépítészetileg is rendkívül tanulságos, gyönyörű parkban van elhelyezve. A nagymúltú intézmény — mely az idén már tizenharmadszor nyitotta meg kapuit — méltán világhírű. Az erdészeti osztályon az értekezletek szüneteiben tett futó látogatások is meggyőztek az igen fejlett német erdőgazdálkodás kiemelkedő eredményeinek színvonalas bemutatásáról. A jelentős nagyságú területen fekvő tágas, szép pavilonok, bemutató ültetvényeik bizonyítják, hogy az NDK-ban milyen nagy súlyt fektetnek a szakpropagandára.

A *berenburgi mezőgazdasági főiskola* az NDK legfiatalabb mezőgazdasági felsőoktatási intézménye, mely a város közvetlen közelében új, korszerű épületben nyert elhelyezést. A legmodernebb lyukkártya gépekkel felszerelt számítóközpontban, a

3. ábra. Sablon segítségével műanyag tálakba helyezett, olcsó forgács-ágyakban nagy tömegben nevelik a hibrid-csemetéket a graupai erdészeti növény-nemesítési intézetben (a baloldalt látható lyukkütő vassal egyszerre öt, táptalajjal töltött forgács-cserépben készí-
tik elő a tűzdelést)

4. ábra. Szép, tízéves *Populus berolinensis* keskeny erdősáv kevés nyírral és 17 cserjefajjal Lipszétől ÉK-re, Seegeritz község határában

könyvtárban és a természettudományi intézetben tett rövid szemle is bizonyította, hogy a német mezőgazdasági szakemberképzés, nevelés tágas laboratóriumokkal rendelkező intézetekben, modern előadótermekben, a legnagyobb kényelemmel berendezett kollégiumokban kiváló eredménnyel folyik.

Az *NDK mezőgazd. tud. akadémia graupai erdészeti növény-nemesítési intézetében* több magyar küldöttség járt a korábbi években, és annak munkájáról elsősorban az ERTI munkatársai adtak számot az Erdészeti Kutatásokban. Itt csak annyit jegyzünk meg: ha valaki a kutatás céljainak megfelelően épített, korszerűen felszerelt, szép erdészeti kutató intézetet akar látni, feltétlenül látogasson el Graupába. A laboratóriummal egybeépített növényházak, az automatikus öntözőberendezéssel ellátott műanyagházak, a modern előadóterem, az otthonos dolgozószobák, a nagy kultúrterem, a rengeteg melegágy és az intézetet körülölelő nagy kiterjedésű csemetekert arról tanúskodik, hogy az NDK-ban az erdészeti tudományokat fontosságuk szerint értékelik. Az Intézet kísérleti területein szép erdeifenyő-, vörösfenyő-, gyertyán-, nyírplántázatok, kísérleti nyár-, fűz- és fenyőültetvények láthatók.

A *wörlitzi botanikus kert* a parképítés európai híré, gyönyörű példája, melyről kifejező fotókkal szépen illusztrált kiadványok állnak rendelkezésre.

Lipce környékén, a Saale és Elba völgyében, valamint az Autobahnon megtett többszáz km-es tanulságos tanulmányúton a fásítás szép gyakorlati példáit láttuk, melyekből ízelítőül az ábrákon mutatunk be néhányat.

A konferencia által elfogadott javaslatok és ajánlások fontos kezdeményező lépéseket jelentenek, amelyeknek teljesítése nagyban elő fogja mozdítani a népgazdasági szinten is nagyhorderejű fásítás ügyét:

1. Az illetékes állami szervek gondoskodjanak, hogy hasonló nemzetközi tapasztalatcserére körülbelül kétéves időközökben, a KGST államokban váltakozva kerül-

jön sor. A konferencia résztvevői javasolták, hogy a következő, 1967. évi összejövellt a Magyar Népköztársaság szervezze meg.

2. Az egyes országok tudósai és gyakorlati szakemberei közötti állandó kapcsolat biztosítására az erdőnkívüli fásítás problémakörét is a baráti országok tudományos akadémiáinak berlini egyezménye szerint kell összehangolni.

3. A már benyújtott erdőnkívüli fásítási bibliográfiát a többi országok is egészítik ki, hogy az összes ország egyesített anyagát egy nemzetközi bibliográfiává lehessen feldolgozni.

4. Az egyes szocialista országok erdőnkívüli fásításra vonatkozó gazdag tapasztalatait és kutatási eredményeit folyamatosan el kell juttatni egymáshoz dokumentációk, filmek és diasorozatok segítségével.

5. Ezenkívül a fásítás specialistái a KGST mezőgazdasági folyóiratában a saját országukban folyó munkáról gyakran számoljanak be.

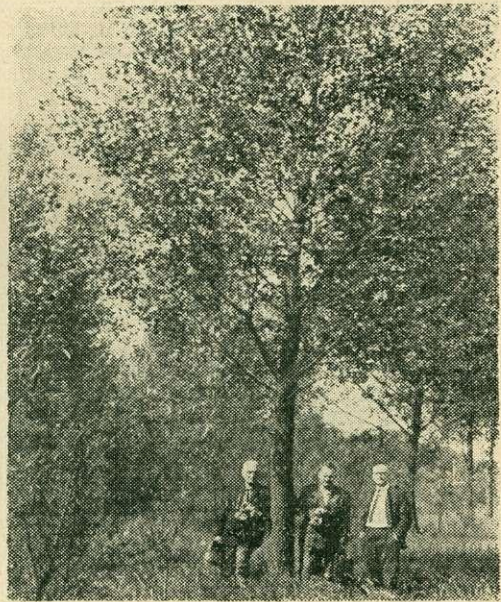
6. Többoldalú tárgyalások alapján meg kellene vizsgálni a lehetőségét annak, hogyan lehetne egy olyan nemzetközi szövet létesíteni, amelyik az erdőnkívüli fásítással és egy nemzetközi film készítésével foglalkoznék.

7. A konferencia résztvevői az erdőnkívüli fásítás nemzetközi állapotát és jelentőségét bemutató kiállítás lehetőségeit is megbeszélték. A Leipzig-Markkleeberg-i Mezőgazdasági Kiállításon, vagy a szocialista országok hasonló kiállításain egy-egy csarnokban értékes adatokat tehetnének közzé, amelyek ösztönzően hatnának a gyakorlatra.

8. Az erdőnkívüli fásítással és a tájvédelemmel kapcsolatos oktatást, kiképzést és felvilágosító propagandát a mező-, erdő- és vízgazdálkodásban, továbbá az építésügyi és közlekedés terén a legsürgősebb feladatok közé kell sorolni.

5. ábra. Az NDK-ban minden erdősáv végén ott áll a védelmi tábla. (A tábla felirata: Mezővédő fásítás. Ez a telepítés tájvédelem alatt áll. Mindenféle irtás, tüzelés és egyéb károsítás tilos. A tilalom megszegéséért a sövények és facsoportok védelméről szóló 1953. október 29-i rendelet értelmében elzárás vagy 150 márkáig terjedő pénzbüntetés jár. A lipcsei járás tanácsa. Tájtervezés)

6. ábra. 10 × 10 m-es kötésben telepített „lipcsei nyárok”, köztük 2 × 2 m-es hálózatosú fehérfűz-törékenyűz, tízéves korban a Bernburg-Kleinaue-i fűzkisérleti telepen.

7. ábra. 42 balzsamosnyár-klón 4×4 m-es hálózatban, ötéves korban; négy ismétléssel telepített populétum Dresden-Loschwitz-ben

9. Az ismeretek további elmélyítése, illetve a nagyszámú probléma alaposabb megtárgyalása érdekében hasznos lenne, ha a konferencia három munkacsoportjában felvetődött kérdéseket és a már eddig elért eredményeket a tárgykörrel foglalkozó szakemberek a konferencia után is állandóan napirenden tartanák.

Az erdőnkívüli fásítás problémájával foglalkozó első nemzetközi tudományos konferencián alkalmunk volt meggyőződni, hogy az erdőnkívüli fásítás a résztvevő 6 KGST országban, továbbá Jugoszláviában és az NSZK-ban egyformán nagy jelentőségű a mezőgazdasági termelés biztonsága, a hozamok fokozása, a talajvédelem, a népegészségügy, továbbá a faanyagtermelés tekintetében. A mintegy 45 szakember egységesen azt az álláspontot képviselte, hogy a fásítás védő feladatait és a faanyagtermelést egymással össze kell kapcsolni, az erdőnkívüli fásítást minden országban állampolitikai feladattá kell tenni, mert a fásítással a mező- és erdőgazdasági többtermelést, továbbá a természeti tartalékok mozgósítását és a tájvédelem fokozását érjük el. A fásítás területén a munka intenzívebbé tétele meggyorsítja a békés munka kibontakozását, a gazdasági és a kulturális fejlődést.

8. ábra. A külföldi szakemberek és a házigazdák egy része a Lipcse környéki bejáráson (foto: Tompa K.)

A konferencián a magyar küldöttség nemzetközi fórum elé tárhatta a széleskörű hazai kísérleti és gyakorlati eredményeket, filmet, diaszorozatot mutathatott be, továbbá intenzíven részt vett az egyes munkacsoportok munkájában. Tevékenységének szép elismerése volt, hogy a küldöttek egyhangúlag javasolták a legközelebbi munkaértekezlet Magyarországon való megtartását.

Örömmel kell üdvözlőnk, hogy ezen a fontos munkaterületen is elkezdődhetett a nemzetközi tapasztalatsere, s ezt nagymértékben tovább kell fejleszteni.

Csontos Gyula — Dr. Gál János — Dr. Tompa Károly

